

"Helsagssamleren"

Artikel 20: Helsager i dag

Af Lars Engelbrecht og Erik Hvidberg Hansen

De fleste helsagssamlere – både i Danmark og udlandet - koncentrerer sig om de tidlige perioder. Men faktisk udkommer der stadig mange spændende helsager – både i Danmark og i udlandet, som er yderst samleværdige. Faktisk er opfindsomheden så stor, at det kan være svært for samlerne at bestemme, om en nyudgivelse kan defineres som en helsag eller ej.

Men lad os starte med moderne helsager i Danmark: Op gennem 1960'erne, 70'erne og 80'erne var salget af helsager stille og roligt dalende, hvilket resulterede i, at Postvæsenet stoppede udgivelsen af dagligdagshelsager (med dronningen) i 1989.

En nyskabelse var brugen af helsager som adresseændringskort, som blev gratis udleveret af Postvæsenet. Da der fra 1976 blev ændret postnumre i bl.a. Aalborg, Odense og Esbjerg fremstillede Postvæsenet helsager med angivelse af denne ændring, som folk i de berørte områder kunne sende ud med oplysning om ændringen.

Fra 1990 har Postvæsenet udgivet helsags-postkort, som på bagsiden har et motiv fra frimærket – altså noget, der ligger meget tæt op af maksimumskort. Senest blev serien med transportmidler i Postvæsenet (Nimbusmotorcyklen) udgivet som helsags-postkort. Disse helsagspostkort er siden hen blevet udviklet til helsagskonvolutter med indlagte kort, der har motiver fra frimærkerne. Det første af denne type, der blev udgivet var Rasmus Klump og senest udgaven med boliger udgivet i august 2003.

Alle disse danske helsager er meget nemme at kategorisere som helsager, men vender vi blot blikket over sundet til vort svenske broderfolk, bliver definitionen af en helsag prøvet godt og grundigt af:

Sverige: Portokort

I Sverige introducerede man i august 1993 en ny type postkort: Portokort. Disse portokort kunne bestilles af virksomheder eller enkeltpersoner, og blev trykt med tekst og billeder samt i format efter eget valg. Portokort er således blevet fremstillet til reklamer, svar på konkurrencer i flere hundrede forskellige udgaver i oplag fra nogle få hundrede til flere millioner. Alle Portokort har påtrykt værdistempel med teksten "Portokort", men administrationen af kortene lå indtil juli 2001 i et privat firma, Hallo!Card Promotion AB. Efter denne dato har det svenske postvæsen selv overtaget kortene.

Det svenske postvæsen tilbyder i dag at sende et postkort, hvis man på deres hjemmeside www.posten.se vælger billede, skriver teksten samt navn og adresse på modtageren. Det er fx fødselsdagshilsner, som man kan sende på denne måde.

Seneste skud på stammen er, at man via sin mobiltelefon (den nye type som har indbygget kamera) kan sende et billede samt tekst og navn/adresse på modtager til Posten, som så samme dag trykker og sender et postkort med ens eget motiv (taget med mobiltelefonens kamera) samt tekst til modtageren. Dette postkort har ligeledes et værdistempel med "porto betalt".

Selvom disse svenske portokort har påtrykt et værdistempel med teksten "Portokort – Portot är betalt" eller "Kort med porto – klart og betalt" kan de i dag næppe anses for at være en helsag, hvis man ønsker at udstille dem. Ifølge FIPs definition på en helsag skal

den have en bestemt værdi påtrykt, og derfor vil de svenske portokort ikke i dag kunne indgå i et helsagseksponat. Men samleværdige er portokortene bestemt, og der er ingen tvivl om, at grænserne for definitionen på en helsag vil blive udfordret yderligere i de kommende år, og muligvis vil man i fremtiden kunne medtage portokortene i et helsagseksponat.

I mange af de "store" helsagsudgivende lande (USA, Australien, Chile, Cuba etc.) udgives fortsat helsager af traditionel karakter, dog oftere og oftere med påtrykte motiver, som har interesse for tematiske samlere.

I Holland har man endvidere udgivet helsager (med påtrykt værdistempel med angiven porto), til brug for fremsendelse af fx disketter og CD-ROM'er, således at de ikke bliver beskadigede under transporten. Og udviklingen af denne type helsager med et meget specielt formål er helt sikkert ikke slut endnu, så definitionen af en helsag vil sikkert blive udfordret mange gange endnu!

Skriv gerne til os!

Gennem de sidste par år - og 20 artikler om helsager her i DFT - har vi løbende fået henvendelser fra læsere af artiklerne. Vi er meget glade for disse henvendelser, og vi er naturligvis stadig meget interesserede i at høre fra dig. Hvis du har kommentarer til artiklen, hvis du har et spørgsmål om helsager, eller hvis du har forslag til et bestemt emne indenfor helsager, som du gerne vil have belyst, så skriv gerne til: Lars Engelbrecht, Bistrupvej 53, 3460 Birkerød eller artikler@helsager.dk.

Illustrationer:

20a: Flyttebrevkort blev udleveret gratis i forbindelse med ændring af postnumre.

20b: Værdistempet på de svenske "portokort", som i dag ikke anses for at være en helsag

HELSAGSSAMLEREN

Artikel 21: Gode råd om at samle og udstille helsager – del 2

Af Erik Hvidberg Hansen og Lars Engelbrecht

I sidste nr. af DFT bragte vi første del af et "fordansket" uddrag af et foredrag, som blev holdt af australieren Raymond Todd i Seoul, Korea i 2002. Her bringer vi del 2, som både henvender sig til helsagssamlere samt udstillere og dommere af helsagseksponater.

- Når det drejer sig om kvaliteten af helsager, så betragt altid helsagen som et meget stort frimærke: Hvis du ikke bryder dig om frimærker med folder, pletter eller rifter, så bør du også undgå helsager med disse skavanker. Kun en stor sjældenhedsgrad bør kunne ændre på disse principper.
- Fra nogle helsagsudgivende lande, herunder især de Skandinaviske, findes der meget lidt tilgængeligt arkivmateriale i form af prøvetryk og essays på markedet, idet de skandinaviske postvæsener hørte de mest strengt kontrollerende af, at sådant materiale ikke kom ud til samlerne. Et eksponat skal derfor ikke "straffes" unødigt såfremt sådant materiale mangler, eller kun er sparsomt repræsenteret.
- Du skal ikke være bange for at blande ubrugte og brugte helsager på samme planche, når du udstiller. Fordommen herom stammer fra den traditionelle filateli.
- Nogle lande – fx Paraguay - har simpelthen ikke udgivet tilstrækkelig mange helsager, så det er muligt at lave et eksponat på lad os sige maksimum 5 rammer. Dette skal ikke straffes, tværtimod vil jeg gerne opfordre samlerne til også at kaste sig over disse små områder. Det skal dog nævnes, at hvis man specialiserer sig og går i dybden, så vil selv et lille område som Dansk Vestindien sagtens kunne komme op på 8 rammer.
- Omvendt har andre lande udgivet så mange helsager, at en udstiller må begrænse sig i tid, typer eller andre segmenter for at opnå sit mål, men selvfølgelig kan en samler samle præcis lige hvad han/hun vil.
- Bliv ikke overvældet af en samlig Britiske Kolonier hvor "Specimens" vises i overvældende antal. Nogle gange er de lettere at erhverve end ægte brugte helsager uden overtrykket - men selvfølgelig ingen regel uden undtagelser.
- Helsagssamlere bør altid forsøge at samle helsagen brugt til det formål den oprindeligt blev udgivet til, dvs. uden tillægsfrankering. Helsager med tillægsfrankering på grund af portostigninger, eller med ekstra gebyrer for rekommendation, ekspres, postanvisning eller postopkrævning etc. etc. skal dog absolut medtages. Der forekommer også helsager som blev solgt over skranken med påklæbte frimærker på grund af portostigninger. Sådanne helsager (de kendes både fra Danmark og Dansk Vestindien), bør vises både ubrugt og brugt.
- Der er perioder, hvor helsagsudgivelser boomed og var særdeles populære blandt kunderne. Når efterspørgslen var på nedtur, signalerer dette ofte sjældenhed. De fleste udgivelser i 1800

tallet findes i rimelige mængder, men f.eks. er 1900 tallets Edward 7th udgaver fra de Britiske kolonier meget svære at få fingre i, især i brugt stand, og efter populariteten af helsager faldt endnu mere drastisk i 1950erne, findes der ekstremt sjældne helsager fra denne periode.

- Udstillere skal være omhyggelige med tekstningen af deres eksponat, således at de giver tilpas information om hvorfor netop denne helsag er med i deres eksponat. I øjeblikket er der en tendens til at lave lange forklaringer vedr. stemplerne og andre posthistoriske aspekter for de brugte helsagers vedkommende - det vil altid være en balancegang, som den enkelte udstiller må finde. I princippet er dato, fra, til, type (hvis der forekommer flere) samt en forklaring på hvorfor der eventuelt forekommer en opfrankering, nok tekst.
- Skal vi se ud i fremtiden, så forekommer der stadig muligheder for at kunne lave samlinger fra områder, der meget sjældent ses, eller aldrig er set på internationale udstillinger - f.eks. nogle af de Sydamerikanske lande, Franske kolonier, Britisk Afrika og Britisk West Indien, samt enkelte Asiatiske lande. De virkelig svære områder er Spanske, Portugisiske, Tyske og Italienske kolonier. Veludbyggede samlinger fra fyrstetiden i Balkanlandene mangler vi også fortsat at se på udstillinger.

I næste del af Helsagssamleren vender vi tilbage til den type artikler, vi tidligere har bragt, dvs. om specifikke helsager eller grupper af helsager. Næste artikel omhandler således byposthelsager.

Spørgsmål til "Helsagssamleren"

Vi er meget glade for de henvendelser, vi har fået fra læsere af DFT vedrørende de første 20 artikler i vores artikelserie. Har du spørgsmål om helsager, eller er der et eller andet indenfor helsagssamleriet, som du kunne tænke dig, at vi berørte i kommende artikler, så er du meget velkommen til at kontakte os:

Erik Hvidberg Hansen
Masten 50
3070 Snekkersten
Tlf. 49224320
E-mail: hvidberg@inet.uni2.dk

Lars Engelbrecht
Bistrupvej 53
3460 Birkerød
Tlf. 45822622
E-mail: lars.engelbrecht@helsager.dk

"Helsagssamleren"

Artikel 22: Bypost helsager

Af Lars Engelbrecht og Erik Hvidberg Hansen

Helsager er i Danmark ikke kun udgivet af Det Danske Postvæsen. I slutningen af 1900-tallet udgav private firmaer såkaldte "bypost-helsager". I denne artikel vil vi se nærmere på disse helsagsudgivelser, som også kendes i en lang række andre lande.

Bypostens opstart i Danmark

Begrebet "Bypost" skal forstås som postbesørgelse udført af et privat firma indenfor et lokalt område, og allerede fra 1869/70 kender vi bypost *frimærker* udgivet af Holte Landpost. Men de første danske bypost-helsager blev udgivet i København. Københavns By- og Hustelegraf blev stiftet i 1878 af telegrafingeniør S. Lauritzen og telegrafist Th. Thaulow. Udover tilladelsen til at oprette stationer til afsendelse og modtagelse af telegrammer, fik man også tilladelse til at distribuere breve og pakker i byen. Efter en stille start fik Byposten hurtigt en stor andel af posten i byen, da man kunne spare penge ved at bruge Byposten frem for Postvæsenet. Bypostens brevporto var på 3 øre mod Postvæsenets 4 øre og tilsvarende 2 øre for tryksager mod Postvæsenets 4 øre.

Også i andre større byer i Danmark skød Bypost firmaer op. I Aalborg, Aarhus, Fredericia, Horsens, Kolding, Odense, Randers, Svendborg, Vejle og Viborg startede i 1880'erne bypost firmaer.

Udgivelsen af bypost helsager

Det var Københavns By- og Hustelegraf, der først udgav bypost helsager i Danmark. I 1880. Et ekspresbrevkort med en særlig 10 øres eksprestakst for hurtig udbringning. Samtidig blev der udgivet et dobbeltbrevkort, igen med 10 øre eksprestakst, men altså med et vedhængende svarkort. Disse dobbelte brevkort er vel at mærke udgivet før Postvæsenet udgav dobbelte brevkort – det var først i 1883, disse blev udgivet, og det er vel et udmærket udtryk for den nytænkning, der skete i Bypost firmaerne. Egentlig må vi betragte de første brevkort som forløbere for helsager (se vores artikel 16 om helsagsforløbere), da de ikke har et påtrykt værdistempel, men fik påsat et 10 øre frimærke. Den første egentlige helsag med påtrykt værdistempel blev udgivet i 1881.

Bypost firmaerne i Aalborg, Aarhus, Fredericia, Horsens, Odense, Randers og Viborg udgav ligeledes helsager, og det blev til flere typer. De forskellige typer byposthelsager, som blev udgivet er følgende:

Brevkort: Som vi kender den fra Postvæsenet, men blev fremstillet både til almindelig takst, til ekspres takst samt som dobbelt brevkort.

Pakkekort: I København og Aarhus blev der udgivet specielle pakkekort svarende til adressekort. En helsagstype, som i Danmark kun kendes fra byposten.

Bypost-Opkrævning: Som navnet siger, er der her tale om en formular til postopkrævning. Igen en helsagstype, som i Danmark kun kendes fra byposten.

Konvolutter: Konvolutter blev fremstillet såvel med almindelig takst som ekspres takst.

Korrespondancekort: Korrespondancekort (et lukket brevkort med perforering til at afrive randen) er ligeledes udgivet, og som det var tilfældet med de dobbelte brevkort, var det også byposten, der udgav denne type helsager før Postvæsenet. Bypostens korrespondancekort er imidlertid ikke benævnt "korrespondancekort", men har påtrykt "Brevkort".

De såkaldte "fri-korrespondancekort" er en speciel type forsendelse, som vi vil behandle særskilt i en senere artikel.

Bypost helsagerne er enten fremstillet af lokale trykkere (fx Brødrene Backhausen i Aarhus), eller hos Ferslew i København.

Generelt er bypost helsager sjældne i brugt stand, og en hel del typer kendes slet ikke brugt. En tommelfingerregel siger, at 3 øres helsager fra Københavns Bypost er almindelige, mens alt andet er sjældent (men dog er der ingen regel uden undtagelse, idet der også er enkelte af varianterne af de københavnske 3 øre brevkort, der er sjældne!)

Bypostmærker på helsager

En speciel kobling mellem bypost og helsager er anvendelsen af bypost frimærker på Postvæsenets helsager. Således har bude fra firmaet "Københavns Telefon Kiosker" (1896-1980) været brugt til at få forsendelser hurtigt frem fra afsenderen i København til stationen, hvor forsendelsen er afleveret til først afgående tog mod byen, hvor forsendelsen skulle sendes til. Således eksisterer der helsager (Postvæsenets), der er opfrankeret med et såkaldt "Telefonkioskmærke".

Nedlæggelsen af byposten

Bypost firmaerne blev en så stor succes, at det blev en seriøs konkurrent til Postvæsenet, og i Postloven af 5. april 1888 blev der lavet forbud mod oprettelse af nye byposter samt mod udvikling af de bestående. Samtidig satte Postvæsenet taksten på lokale brevkort ned fra 4 øre til 3 øre, og udgav samtidig 4 øre korrespondancekort til lokalt brug. Dette blev begyndelsen til enden for Byposterne i Danmark.

Ironisk nok (i forhold til denne artikelserie om helsager) er det – efter Direktøren for Københavns Byposts mening – bl.a. Postvæsenets udgivelse af korrespondancekort, der er skyld i Bypostens økonomiske problemer. Således skriver han i et brev til Postvæsenet:

"Allerede i Begyndelsen af October Maaned d. A. indtraadte Forandringen, idet saagodt som alle de 320 Urtekræmmere og Udsalgssteder, der hidtil havde solgt Bypostfrimærker og Bypostens Brevkort, nægtede som Agenter at modtage til videre Forhandling nævnte Mærker og Brevkort, eftersom Cirkulationen af Postvæsenets 4 Øres lukkede Brevkort og almindelige 3 Øres locale Brevkort allerede var iværksat, meget hurtigt vandt en stor Udbredelse og fortrængte Bypostens Frimærker og Brevkort. De af Postvæsenet udstedte lukkede 4 Øres Brevkort have nemlig aldeles fortrængt Breve, frankeret med Bypostens 3 Øres Mærker, idet Publicum ved deres benyttelse sparer Udgift til Papir og Convolut".

Byposten i København blev nedlagt i 1889 efter man var blevet enig om en passende erstatning: 100 kr. pr. postkasse, der blev taget ned (der var 121 bypost postkasser i 1888). Indenfor en kort årrække lukkede de øvrige Byposter, og dermed ophørte udgivelsen og anvendelsen af bypost helsager i Danmark.

Helsagssamleren, del 23

Mindre kendte typer helsager - del 1

Af Lars Engelbrecht
og Erik Hvidberg Hansen

Som beskrevet i tidligere artikler, så har det danske postvæsen kun udgivet de mest gængse typer af helsager: konvolutter, enkelte- og dobbelte brevkort, korrespondancekort, korsbånd og aerogrammer.

Mange andre landes postvæsener har været væsentlig mere kreative med at udnytte helsagens muligheder til andre postale formål, end de ovennævnte. I denne og i en efterfølgende artikel vil vi kort beskrive nogle af disse helsagstyper

Postsparekort

En del lande har udgivet postsparekort. Princippet bag kortene var at give småsparere mulighed for at spare op ved at indsætte meget små beløb på deres "konto". Sparekortene købtes på postkontoret til et beløb, normalt svarende til udlandsportosatsen for et brev. Kortet var som regel opdelt i 10 felter, hvoraf det første var påtrykt et værdistempel (frimærke) - det er det, der gør kortet til en helsag, meningen var så at køberen indsatte frimærker af samme værdi i de øvrige ni felter, efterhånden som køberen fik råd til det. Når kortet var fyldt ud, afleveredes det så til postkontoret, hvor det blev arkiveret i en mappe med indleverens navn og adresse, og indlevereren fik en kvittering.

Der var forskellige regler for, hvornår det indsatte beløb kunne hæves (dato eller minimumsbeløb), og der var også forskel på, hvorvidt postvæsenerne tog sig betalt for denne service. I langt de fleste tilfælde var det gebyrfrit for opspareren, postvæsenets gevinst var at have en ekstra kapital til rådighed, som de ikke skulle forrente. De sidste postsparekort blev udgivet sidst i 1920'erne, men havde da også haft en levetid på ca. 50 år.

Anbefalede konvolutter

En almindelig forekommende helsagstype i England, i de engelske kolonier samt i nogle Commonwealth lande er den anbefalede konvolut. Den anbefalede konvolut er som regel lavet af ekstra kraftigt papir, og kunne udelukkende anvendes til anbefalede forsendelser. Konvoluttens værdistempel er som regel indenrigsportoen, hvorfor de fleste udlandsforsendelser er opfrankerede, det samme gælder selvfølgelig for konvolutter anvendt som anbefalede ekspresbreve etc.

Konvolutterne forekommer som regel i flere formater, hvor de store formater i brugt stand ofte er sjældne og efterstræbte. Enkelte af konvolutterne har på et senere tidspunkt fået tiltrykt et ekstra værdistempel således at den var direkte anvendeligt efter en portoforhøjelse.

Brevark

Mange lande - primært i England og i de engelske kolonier - har udgivet de såkaldte "lettersheets", eller brevark som vi kalder dem på dansk. Denne type helsag består af et ark papir med et påtrykt

værdistempel. Afsenderen brugte således "bagsiden" af papiret til at skrive sine meddelelser på, hvorefter arket blev foldet som en konvolut, og adresseret på forsiden under værdistemplet, og som regel forsejlet på bagsiden, enten med lak eller med en oblat.

Man kan sige at de senere udgivne korrespondancekort, blev afløseren for brevarkene, I begge tilfælde købte kunden konvolut og brevpapir i samme medie. Den meget berømte Mulready, der betragtes som verdens mest kendte helsag, udkom således både som konvolut, og som brevark.

Adresseændringskort

En speciel type af helsager - de såkaldte adresseændringskort - er udgivet af mange landes postvæsener som en service overfor publikum. Postvæsenerne stiller dem normalt gratis til rådighed for publikum. Også det danske postvæsen udgiver stadig sådanne kort, i starten med et påtrykt værdistempel, nu kun med et "Postsag" påtryk. Formålet med kortene er at folk, der flytter, herved får en nem adgang til at informere familie, venner og andre forbindelser om deres nye adresse. For postvæsenet betyder det, at der undgås en masse spildtid med at returnere forsendelser på grund af forkert adresse.

I næste artikel går vi videre med andre typer af mindre kendte helsager.

Helsagssamleren, del 24

Mindre kendte typer af helsager, del 2.

Af Lars Engelbrecht og
Erik Hvidberg Hansen

I denne artikel fortsætter vi så gennemgangen af mindre kendte typer af helsager – specielt helsagstyper, som ikke er udgivet herhjemme.

Postblanketter

Mange lande har udgivet adressekort i form af helsager i mange forskellige værdier, alt efter forsendelsens vægt og destination. Især tillægsfrankerede adressekort er efterstræbte af samlere, specielt de høje værdier og sjældne destinationer.

En del lande har udgivet postchecks (postværdikuponer) som helsager, altså med et påtrykt værdistempel med angiven værdi. Disse checks kunne købes og indfries på posthuse, og virker som en ganske almindelig check, bare i posthusregi og ikke i bankregi.

Postkvitteringer og modtagelsesbeviser forekommer også som helsager i en del lande, men er sjældne at finde, især i brugt stand.

Nogle få lande - bl.a. Japan - har udgivet adressesedler med påtrykt værdistempel til pakker. Adressesedlen blev fastgjort til pakken enten med en snor eller et stykke tyndt ståltråd, som fulgte med når man købte sedlen på posthuset.

Også postanvisninger og postopkrævninger forekommer som helsager i en del lande.

Telegram helsager

Også udbredelsen af telegrafien har sat sine spor blandt helsager i mange forskellige lande. Vi har tidligere - i artikel 15 om røpost - redegjort for den historiske baggrund for etableringen af røpost i mange store byer. Men langt den største del af telegrammerne havde modtagere eller afsendere rundt omkring i de mindre byer og på landet. Til brug primært for disse kunder lod flere postvæsener fremstille telegram-korrespondancekort og telegram-brevkort. Disse kort var som regel opdelt i en række felter, hvor afsenderen kunne skrive telegramindholdet ordvis.

Der er også udgivet almindelige telegramblanketter med påtrykt værdiangivelse, som publikum kunne købe og udfylde på stedet på telegrafstationen eller posthuset, og så aflevere til forsendelse. Til denne type af telegrammer kunne der mod et gebyr udstedes en telegramkvittering, der ligeledes var udformet som en helsag, med gebyret påtrykt.

Bortset fra kortene er telegramhelsager forholdsvis sjældent forekommende.

Et grænseland

En del mere moderne helsagstyper må siges at befinde sig i et grænseland i forhold til den officielle FIP definition af helsager. Fx fremkom der i Holland i 1985 en helt speciel helsagstype i form af emballage til forsendelse af kassetter og Cd'er. Vi kender emballagetyper herhjemme fra, hvor den ligeledes sælges på de danske postkontorer, men forskellen er, at de hollandske sælges med portoen betalt. Der er dog ikke påtrykt et værdistempel med en angiven værdi, men blot "porto betalt" - altså ikke i overensstemmelse med definitionen af helsager som kræver et værdistempel med angiven værdi. Ikke desto mindre katalogiseres de i såvel Michels helsagskatalog som i det Hollandske katalog.

Et andet tilsvarende eksempel er Portokort, som blev introduceret i Sverige i 1993. De er anvendt til flere formål: Solgt til private på tankstationer, fortrykt som konkurrencesvarkort eller uddelt gratis (tilsvarende de Go-Card kort vi kender fra caféer herhjemme) som reklamekort. Portokortene har påtrykt et værdistempel "Portokort", men uden værdistempel. Igen følger kortet ikke de klassiske definition af en helsag, da der ikke er angivet en værdi. Alligevel omtales de svenske portokort som helsager.

Tilsvarende har mange andre lande udgivet kort og konvolutter med et værdistempel der angiver 1st class eller 2nd class mail, som også medtages i helsagskatalogerne, men hvis man følger FIPs regler strengt, må man faktisk ikke udstille disse objekter som helsager. Efter vor bedste overbevisning bør FIP's helsagskommission derfor snarest tage fat på en revision af disse grænseområder i deres definition af helsager, således at udstillere har mulighed for at vise sådanne objekter på udstillinger.

Øvrige typer

Og der findes mange andre typer helsager: Skatteindberetningskort fra Ungarn, arbejdshenvisningskort fra Holland, samt en masse forskellige tjenesteformularer fra lang række lande, som alle er udformet som helsager: Pakkeanmeldelser, avis for ilgods, avis for toldgods etc.

Der er altså nok at tage fat på, når man samler helsager - og der er mere, end der er nævnt her, så god jagt!

HELSAGSSAMLEREN del 25

Essays, prøvetryk og nytryk.

Af Erik Hvidberg Hansen og Lars Engelbrecht.

Ligesom det kendes fra den traditionelle filateliske verden, så forekommer der også essays, prøvetryk og nytryk i helsagernes verden.

I det følgende beskriver vi kort forskellen på de tre typer, samt hvad der forekommer af disse ting i den danske helsagsfilateli.

Definitioner

Et **essay** er et udkast til en helsag. Disse udkast kan derfor afvige meget fra den endeligt udgivne helsag, men forskellene kan også bestå i meget små detaljer. Det vil sige, at et essay ikke helt ligner den faktisk udgivne helsag. For danske helsags essays vedkommende er det primært formatet eller den anvendte typografi til tekst og bort, der afviger fra de udgivne helsager. Endvidere findes der essays af overtryk på helsagerne. Det vil sige at helsagen er en faktisk udgivet helsag, men at der er eksperimenteret med overtryk i forskellige udformninger.

Et **prøvetryk** er et aftryk af helsagen i den udformning, som den har, når den bliver udgivet. Men der kan være fremstillet prøvetryk, primært i forskellige farver, men af og til også på forskellige papirtyper for at finde frem til hvad der gav det pæneste resultat. Det er også her, at vi finder helsager i **sorttryk**, som er et aftryk i sort farve af helsagen.

Endelig er et **nytryk** et genoptryk af helsagen foretaget efter helsagens faktiske udgivelsesperiode.

Essays

Essays af helsager forekommer i Danmark fra det første brevkort: 2 skilling ultramarin fra 1871. De forekommer i forskellige formater og farver, samt med forskellig teksttypografi og bort. I alt er der registreret 33 af disse kort blandt samlere. Væsentligt sjældnere er essays af 10 øre tofarvet i stort brevkort format med anden udformning af teksten end det faktisk udgivne brevkort. Endelig findes der essays af et provisorium: 6 øre tofarvet brevkortet i stort format med overtryk "5" i henholdsvis sort og grøn farve. Dette er imidlertid aldrig blevet udgivet.

For korrespondancekortenes vedkommende findes der essays af 8 øre tofarvet. De forekommer på forskellige papirfarver, med forskellig typografi af teksten, samt med og uden våbenskjold. Også i korrespondancekortene kendes essays af overtryk, hvoraf de første er 5/4 øre og 10/8 øre uden det lille tal forneden med henholdsvis blå og rødt overtryk.

Fælles for de fleste danske essays er, at de på et tidligt tidspunkt (sidst i 1800-tallet) af ukendte kanaler er havnet hos den østrigske frimærkehandler Friedl i Wien, idet de fleste er signeret "Friedl" med blyant på bagsiden. Senere er store dele af Friedls "lager" havnet i Sverige hos Sigge Ringström i Trelleborg (manden bag helsagskataloget over Danmarks, Slesvigs, Islands og Dansk

Vestindiens helsager fra 1968 – se artikel 8). Efter hans død er store dele af materialet kommet på markedet gennem danske og tyske auktionshuse.

Prøvetryk

Fra den danske helsagsfilateli kendes der prøvetryk af 2 skilling korsbåndet 1871. Prøvetrykkene forekommer i rød, gråviolet og blå farve, og der er sandsynligvis kun trykt et enkelt ark af hver farve. Disse ark er trykt på papir i et meget større format end de faktisk udgivne korsbånd. Hvert ark bestod af 6 korsbånd, og det er ganske sparsomt, hvad der er tilgængeligt af disse prøvetryk på markedet.

Et andet og meget tidligt prøvetryk er af værdiklicheen til konvolutterne. Der kendes et prøvetryk af en moderkliche (uden tal nederst) i rød farve.

Sorttryk

Blandt sorttrykkene findes der ligeledes et aftryk af en moderkliche. Det er et aftryk af det "tofarvede" værdistempel (ligeledes uden tal-angivelse), og det kendes i såvel positiv som negativt tryk.

Der findes endvidere sorttryk af 10 øre Fr VIII brevkort, 3 øre tjenestebrevkort samt 4 øre tofarvet korsbånd.

Det er ikke sikkert hvorfor disse sorttryk er lavet, men der er mulighed for, at nogle er lavet i forbindelse med udgivelse af bogen "Danske Postfrimærker" i 1901, hvor en række helsager (og frimærker) er afbilledet i sort. Andre sorttryk er sandsynligvis anvendt ved godkendelsesproceduren i Postvæsenet.

Nytryk

Midt i 1880'erne besluttede Verdenspostforeningen, at alle medlemslandene skulle fremsende et eksemplar af alle udgive frimærker/helsager til hinanden, og derefter fortsætte med dette (ordningen eksisterer den dag i dag). Baggrunden for beslutningen var, at alle medlemslandenes postvæsener skulle have mulighed for at kontrollere, om mærkerne/helsagerne, de modtog, var ægte. De fleste lande har således helsager med overtrykket "Specimen" (Prøve) eller andet overtryk, der viser at der er tale om en prøve. Men det danske postvæsen havde ikke gemt på de tidligere udgaver og kunne derfor ikke umiddelbart leve op til Verdenspostforeningens krav. Man besluttede derfor i 1886, at fremstille nytryk af de tidligste udgaver.

For helsagernes vedkommende forekommer der derfor nytryk af de første 6 udgivne konvolutter. De 6 nytryk afviger fra de originale konvolutter primært fordi papiret, der er anvendt til nytrykkene, er i andre nuancer end for originalernes vedkommende. Værdistemplerne som er anvendt til nytrykkene er de originale værdistempler, men også farven på værdistemplerne afviger.

I modsætning til essays og prøvetryk er nytryk ikke særlig efterstræbte blandt samlere.

Både essays, prøvetryk og nytryk kendes fra så at sige næsten alle helsagsudgivende lande, og mange lande har været meget liberale med hensyn til at lade denne type materiale komme ud til samlerne. De skandinaviske postvæsener, herunder selvfølgelig det danske, har haft væsentlig

strammere regler herfor, hvorfor ovennævnte typer af dansk materiale som det fremgår kun findes i de tidlige udgaver og endog i meget sparsomme mængder.

Illustrationer:

25a:

Dansk brevkort essay. Størrelse og ramme afviger fra den udgivne helsag

25b:

Dansk korrespondancekort essay. Tekst i rød skrift i stedet for sort og intet våbenskjold øverst til venstre

25c:

Negativt sorttryk af moderkliche (ingen værdiangivelse) til "tofarvede" helsager

25d:

Spansk brevkort essay

HELSAGSSAMLEREN del 26

Fri-correspondancekort

Af Erik Hvidberg Hansen og Lars Engelbrecht.

Fri-correspondancekortene så dagens lys i 1880'erne, og som navnet siger, kunne de sendes frit (uden frankering fra afsenderens side). Men "fri" betyder ikke gratis, for modtageren betalte portoen. Anden del af navnet "correspondancekort" er en tidlig betegnelse for brevkort.

Anvendelsen

Fri-correspondancekortene blev oftest brugt af firmaer som bestillingsformularer. For eksempel udleverede en række kul- og koksleverandører kortene gratis til kunderne. Kortene var fortrykt, så man blot skulle angive den mængde koks, man ønskede samt tid og sted for levering. Kortet kunne derefter sendes af kunden uden yderligere frankering, for firmaet betalte frankeringen for det antal fri-correspondancekort, de modtog.

For firmaerne var det en stor fordel at anvende fri-correspondancekortene til bestillinger. Alternative kommunikationsformer var telefon, men i 1880'erne var det meget få, der havde telefon. En anden mulighed var at anvende helsager med påtrykt værdistempel, og udlevere disse til kunderne. Men frankeringen på disse helsager skulle forudbetales, og hvis firmaet uddelte kortet gratis til kunderne ville man risikere, at kunderne klippede værdistemplerne af helsagerne, og brugte dem til private forsendelser. Anderledes var det med fri-correspondancekortene: Kortene har intet værdistempel med en angiven værdi, så der var intet at klippe ud, og firmaet skulle kun betale for portoen, for de brevkort, de modtog. Dette er sandsynligvis en væsentlig årsag til at vi meget sjældent ser dobbelte helsagsbrevkort sendt lokalt: Firmaerne i København anvendte fri-correspondancekort i stedet, da det var billigere.

Brugte fri-correspondancekort er sjældne. Nogle brugte kort er annulleret med et stempel på kortet (typisk et kassebrev stempel) og har et ombæringsstempel samt en markering "4" i blåkridd, der indikerer betalingen for portoen. Andre er ligeledes annulleret med kassebrev stempel, men ovenpå (eller ved siden af) er der sat et 4 øre frimærke, som er annulleret med ombæringsstemplet. Der har således været forskellige måder for modtageren at betale portoen på.

Udformning

Der findes mange forskellige udformninger af fri-correspondancekortene: De fleste fri-correspondancekort har en form for "værdistempel" trykt i øverste højre hjørne – ofte med inskriptionen "fri-correspondance" i ovalen. Andre fri-correspondancekort har intet "værdistempel", mens andre igen har firmaets logo placeret dér hvor værdistemplet normalt er placeret. Men der står aldrig en specifik værdi angivet på et fri-correspondancekort.

Teksten på selve kortet varierer meget: Der kan bl.a. stå: "Post-Brev-Kort", "Brev-Kort", "Fri-Correspondance-Kort", "Bestillingskort", eller "Fri Rekvisitionskort".

Anden linie på kortene indeholdt typisk information om, at kortet kunne nedlægges i brevkasserne uden yderligere frankering.

Udgivelserne

Fri-correspondancekortene kendes kun fra København, og ordningen blev bekendtgjort via en bestemmelse fra Indenrigsministeriet den 27. marts 1883. I bekendtgørelsen hedder det bl.a. at "De til indsamling bestemte Breve kunne nedlægges ufrankerede i Postvæsenets Brevkasser og indløses af Adressaten mod en Betaling af 3 Kroner pr. 100 Stkr., som udleveres paa en Gang, og 4 Øre pr. Stk. indtil 75 Stkr., som udleveres over eller under 100 Stkr".

Der var således yderligere en økonomisk fordel for virksomhederne ved at anvende fri-correspondancekortene: Hvis de modtog tilstrækkelig mange (mere end 75 stk.) af gangen, ville der være op til 25% rabat på frankeringen (3 øre i stedet for 4 øre).

Den nøjagtige dato for udgivelsen af det første fri-correspondancekort kendes ikke, men det formodes, at det danske postvæsen introducerede fri-correspondancekort umiddelbart efter bekendtgørelsen i 1883. Byposten i København fulgte ligeledes efter med at tilbyde samme produkt – først i form af overtrykte helsagsbrevkort, og fra 1886 som specielle fri-correspondancekort. I 1886 udgav Byposten således en "Rekvisitionsbog for enhver praktisk Huusholdning" der indeholdt 24 fri-correspondancekort fra 20 forskellige firmaer, der bl.a. tilbød: Kul og koks, smør, kaffe, kød, fisk, mineralvand, øl, brød og mel, the og vin – hver fra sit firma og hver med sit kort. Kortene var trykt i små ark, som var perforerede, så kortene kunne udrykkes, og derfor findes nogle fri-correspondancekort med perforering.

Det er nemt at se forskel på Postvæsenets og Bypostens fri-correspondancekort. Teksten på de af Postvæsenet udgivne kort er "Kan nedlægges i Postvæsenets **røde** Brevkasser til gratis besørgelse", mens der på Bypostens kort står: "Kan nedlægges i Bypostens **gule** Gadepostkasser til gratis Besørgelse". Der eksisterer visse variationer i formuleringen af teksten, og umiddelbart før nedlæggelsen af Byposten i 1889 blev der lavet fri-correspondancekort som kunne lægges i enten postvæsenets eller bypostens brevkasser.

Den 1. oktober 1902 steg taksten fra 4 øre til 5 øre og 1. januar 1919 steg den igen til 7 øre. Ordningen med fri-correspondancekort ophørte pr. 1. juli 1919, og der kendes ingen brugte fri-correspondancekort fra den korte 7 øres periode.

Er det helsager?

Men er et fri-correspondancekort overhovedet en helsag? De har flere gange været medtaget i kataloger over helsager, og mange regner dem sikkert som værende helsager. Men vi må igen se på den officielle FIP definition af helsager: "*Helsager omfatter postalt materiale, som enten bærer et officielt anerkendt forudtrykt værdimærke eller et motiv eller en inskription, der angiver, at et nærmere angivet beløb er blevet forudbetalt for en postal eller dermed forbunden ydelse*".

Fri-correspondancekortene passer ikke på definitionen, bl.a. fordi der ikke er et værdimærke og der ikke er *forudbetalt* et beløb. Det betales *efter* kortet er sendt, og dermed er der reelt ikke tale om helsager. Ellers ville "Det cyklende postbud" med "Porto Betalt" også kunne regnes som en helsag – og det er det heller ikke. Fri-correspondancekortene er nærmere forløbere for "Modtager betaler

portoen" forsendelser, som i dag stadig ses i bl.a. "Kupon-nyhederne" (nutidens svar på Bypostens rekvisitionsbog).

Men selvom vi ikke kan kalde fri-correspondancekort for helsager, så er de absolut samleværdige – og i brugt tilstand er de ikke almindelige. Der er skrevet nogle gode artikler om emnet, og senest har den skotske samler David Macdonald skrevet et hæfte om fri-correspondancekortene. På internettet: www.helsager.dk kan du læse mere om dette hæfte.

Illustrationer:

26a:

Bypost Fri-correspondancekort med "værdistempel" i form af virksomhedens logo

26b:

Bypost Fri-correspondancekort med Bypostens "værdistempel" og overskriften "Bestillingskort"

26c:

Fri-correspondancekort fra Postvæsenet. Først annulleret og efterfølgende frankeret med 4 øre frimærke, som er annulleret med ombæringsstempel

HELSAGSSAMLEREN del 27

Julens helsager

Af Erik Hvidberg Hansen og Lars Engelbrecht.

Nu nærmer julen sig. Og hvad er mere naturligt for denne artikelserie end at se nærmere på julens indflydelse på helsagerne.

Helsager og julemærker

Julemærker optræder hyppigt på helsager. Specielt brevkort og konvolutter ses med julemærker, mens det er langt sjældnere at finde korsbånd med julemærker. Korsbåndene blev brugt til tryksager (aviser m.v.), og disse forsendelser fik sjældent påsat julemærker.

Julemærkehelsag

I flere lande verden over bliver der udgivet jule-aerogrammer. Det er helsags-aerogrammer med julemotiver enten på mærkebilledet og/eller i form af farverige illustrationer på for- eller bagsiden. Ideen med disse jule-aerogrammer er, at de kan benyttes som julekort, som skal sendes med luftpost. Oprindelsen af disse kan spores tilbage til anden verdenskrig, hvor de engelske soldater sendte julehilsner hjem ved hjælp af udleverede aerogrammer med julemotiver.

Jule-aerogrammer er et særligt samlerområde indenfor helsager, og er oplagt for den traditionelt samlende julemærkesamler, der har lyst til at kaste sig over et nyt område.

Herhjemme er der ikke udgivet jule-aerogrammer, men til gengæld kendes en anden form for "julehelsag": I 1905 blev der udgivet et specielt brevkort med julemærket trykt på. Dette kan siges at være en "julemærke-helsag", idet værdistempet er trykt på kortet.

Anvendelse i julen

Men også før indførelsen af julemærker er helsager blevet brugt flittigt som julekort. Hvis de havde påtegningen "juleaften" blev de bragt ud den 24. december, også selvom de var indleveret flere dage før.

Dette er vores 27. artikel om helsager i serien "Helsagssamleren", som har været bragt i hvert nummer af DFT siden januar 2002. I anledning af julen har vi lavet en lille gætte-konkurrence. Du skal svare på 13 spørgsmål om helsager, og hvis du ikke umiddelbart kender svaret på et spørgsmål, så kan du faktisk finde informationen i én af de 27 artikler.

Til slut vil vi ønske alle en rigtig glædelig jul.

Illustrationer:

27a:

Smukt illustreret jule-helsags-aerogram fra 1993.

27b:

Julemærke-helsags-brevkort fra 1905

27c:

Jule-helsags-aerogram fra 1965, hvor også mærkebilledet har julemotiv

Jule-helsags-quiz

Spørgsmål 1: Dobbelte brevkort blev indført i Danmark i året

1: 1871

X: 1883

2: 1888

Spørgsmål 2: En helsag er bl.a. kendetegnet ved

1: At der altid er påklistret et frimærke

X: At der altid er påtrykt et værdistempel

2: At de altid er trykt i én farve

Spørgsmål 3: Englands første helsag blev kaldt

1: Marshall

X: Mulready

2: Mercia

Spørgsmål 4: Militære helsager havde i Danmark overtrykt

1: SB

X: SF

2: MH

Spørgsmål 5: Det første danske helsagskatalog af Magius blev udgivet i året

1: 1891

X: 1922

2: 1944

Spørgsmål 6: Den først udgivne helsag i Danmark var

1: Korsbånd

X: Konvolut

2: Brevkort

Spørgsmål 7: Verdens første brevkort blev udgivet i

- 1: Danmark
- X: England
- 2: Østrig

Spørgsmål 8: Fabrikationsnumre blev introduceret på de danske helsagskonvolutter i

- 1: 1903
- X: 1918
- 2: 1943

Spørgsmål 9: Hvilken tekst findes IKKE på korrespondancekort

- 1: Kortet aabnes ved at afrive Randen
- X: Kortet aabnes når Man afriver Randen
- 2: Man aabner Kortet ved at afrive Randen

Spørgsmål 10: Hvilke korsbånd kendes i brugte parstykker (to sammenhængende)

- 1: 3 øre bølgelinie
- X: 4 øre tofarvet
- 2: 5 øre våbentype

Spørgsmål 11: Aerogrammer udkom i Danmark i året

- 1: 1947
- X: 1948
- 2: 1949

Spørgsmål 12: Hvornår gav Postvæsenet tilladelse til "privatfremstillede" helsager (x-helsager)

- 1: 1901
- X: 1911
- 2: 1921

Spørgsmål 13: Hvilken jysk by har ikke udgivet byposthelsager

- 1: Esbjerg
- X: Horsens
- 2: Fredericia

De rigtige svar finder du nederst på side XX.

xxx 1xx 2xx 2221

HELSAGSSAMLEREN

Artikel 28: Forfalskninger og manipulationer

Af Erik Hvidberg Hansen og Lars Engelbrecht.

Helsager har i det store hele været forskånet for de mange forfalskninger og manipulationer, som vi kender fra frimærkerne.

Men såvel forfalskninger som manipulationer forekommer, og der er områder, hvor helsagssamlere bør være specielt opmærksom:

Manipulationer

Det helsagsamlere primært skal være på vagt overfor er manipulationer af helsager, altså hvor der bevidst er foretaget ændringer af helsagens oprindelige udseende.

For opfrankerede helsagers vedkommende er det primært stemplerne og de påsatte frimærker, man skal kigge ekstra godt efter i sømmene. Frimærkerne kan være reparerede, med nye takker eller rande, eller eventuelt være skiftet ud med bedre eksemplarer. Derfor skal stemplerne ligeledes ses efter med en lup; stemplet kan være falsk, eller (hvad der er meget mere almindeligt) blevet udbedret (optegnet), således at det dels fremtræder flot, og dels er med til at binde mærket til helsagen.

Oprindelige stempler kan være fjernet af kemisk vej, og smukke falske stempler være påsat bagefter, så det er også et godt råd at kontrollere at stempel og en angiven afsenderadresse er i overensstemmelse.

Frimærker kan også være fjernet, så helsagen er sat i "strafporto" ved brug af falske påtegninger og stempler, eller den kan have fået et falsk stempel om at portoen er faldet af/pillet af under forsendelsen til bestemmelsesstedet.

Man bør ligeledes kontrollere om helsagens frankatur (samlede pålydende) passer til taksterne til det pågældende modtagerland, i den periode helsagen er afsendt. Hvis der er anbefalingsgebyr, ekspresgebyr etc. skal de naturligvis være i overensstemmelse med de gældende takster på anvendelsestidspunktet. For helsagskonvolutters vedkommende kan også vægtklassen spille ind.

For helsager uden opfrankering forekommer der ikke så mange manipulationer. Det primære man skal kigge efter her, er muligheden for at der forekommer udbedrede/falske stempler eller påtegninger.

Der forekommer desuden helsager, der er blevet "vasket" kemisk for at fjerne pletter eller udtværede stempelklatter etc. men en sådan "vask" vil næsten altid kunne ses med det blotte øje, idet farven på helsagens tryk virker blegere end på en ikke vasket helsag.

Endelig forekommer der helsagskort hvor randene er blevet beskåret, for at fjerne pletter eller hak, og der forekommer også kort med påsatte hjørner, så man bør altid vende et helsagsbrevkort og se på bagsiden om der er tegn på manipulation.

Manipulationer af **danske** helsager er ikke almindeligt forekommende. I de mange år vi har samlet helsager er der identificeret ca. 100, hvoraf lagt de fleste har optegnede stempler.

Et godt råd er, at hvis du er i tvivl om helsagens ægthed, så lad være med at anskaffe den, eller (hvis det er en helsag af en vis værdi) forlang en attest eller en udtalelse fra en anerkendt prøver før du køber objektet.

Forfalskninger

Deciderede forfalskninger af helsager, fremstillet for at bedrage postvæsenerne, forekommer så at sige ikke. Derimod kendes fra sidst i 1800-tallet en række forfalskninger – bl.a. af helsager fra de tyske stater - som er fremstillet med det formål for øje at snyde samlerne.

Ligesom frimærkeverdenen har deres helt store og verdenskendte forfalsknere i den svejtsiske frimærkehandler Fournier, og i franskmanden Sperati, som begge hærgede sidst i 1800 tallet, så havde helsagsverdenen også sin store forfalskner på den tid, nemlig franskmanden Georges Fouré.

Georges Fouré, blev født i 1848 i Frankrig, og startede med at samle frimærker som 13 årig. I 1875 flyttede Fouré til Berlin, hvor han slog sig ned som privatlærer. Han blev en særdeles aktiv og velrenommeret person i tysk filateli, især i Berlin, hvor han bl.a. var medstifter af den første frimærkesamlerforening "Verein für Briefmarkenkunde zu Berlin" i 1877, og i 1878 startede han udgivelsen af "Berliner Illustrierte Philatelisten-Zeitung".

Sidst 1880'erne faldt Georges Fouré for fristelsen til at misbruge sin status og sit velrenommerede navn, og begyndte at fremstille og sælge forfalskninger, primært af helsager fra de tyske stater som allerede på det tidspunkt, på grund af de små oplag, var steget væsentligt i pris.

Der kendes Fouré forfalskninger af helsager fra Braunschweig, Bremen, Hamburg, Hannover, Helgoland, Lübeck, Mecklenburg, Schwerin, Norddeutsche Post Bezirk, Oldenburg, Preussen, Sachsen, Thurn und Taxis samt fra Württemberg.

Det gik ret hurtigt galt for Fouré: Han blev afsløret som falskner, og som følge heraf ekskluderet fra alle sine tillidsposter i tysk filateli, og da der desuden blev foretaget skridt til at indlede en retssag mod ham, flygtede han til Paris i 1893, hvor han døde i 1902.

Udover hel-forfalskninger kendes også en del forfalskninger af overtryk på helsager. Det vil sige, at der er lavet et falsk overtryk på en ellers ægte helsag. Det kan både være forfalskede overtryk i et forsøg på at lave provisoriske helsager, men der kendes også helsager med falske "specimen" overtryk.

Så der er grund til at være påpasselig, og kende den litteratur der findes om forfalskninger indenfor dét område af helsagerne, man samler.

Illustration A:
Amerikansk helsag med forfalsket overtryk og stempel

Illustration B:
Forfalskning af sydafrikansk helsag

Helsagssamleren

Artikel 29: Tilbageblik

Vi har igennem artikler i hver af de seneste 28 udgaver af DFT skrevet om de mange spændende facetter af at samle helsager, men vi har nu besluttet at stoppe artikelserien. Vi håber meget, at artiklerne har været til inspiration for mange og har bidraget til at (gen)optage helsagssamleriet for nogle. Vi vil også gerne sige tak for de mange henvendelser – både positive tilkendegivelser og konkrete spørgsmål - vi har fået i forbindelse med artiklerne.

I denne sidste artikel vil vi give et overblik over de emner, vi har været inde på i de 28 artikler. Det er naturligvis tanken, at artiklerne kan bruges som et lille opslagsværk om de mange aspekter af helsagerne. Vi har derfor lagt artiklerne på internettet: www.helsager.dk, så man kan printe alle artikler ud som et samlet hæfte.

2002:

Nr.1 Jan 2002, p. 9-10 Artikel 1: Helsager: Hvad er det, og hvad er det ikke?
En definition af hvad en helsag er.

Nr. 2, Feb 2002, p 68-69 Artikel 2: De forskellige former for helsager
En kort introduktion til de forskellige helsagstyper. Disse typer bliver gennemgået dybere i efterfølgende artikler.

Nr. 3, Mar 2002, p 110-111 Artikel 3: Hvordan samler man helsager?
Ideeer til hvordan man kan samle et område som helsager.

Nr. 4, Apr 2002, p 158-159 Artikel 4: Brevkort
En introduktion til helsagsbrevkortene og deres historie.

Nr. 5, Aug 2002, p 202-204 Artikel 5: Dobbelt brevkort
Dobbelt brevkort med en afsender- og en svardel.

Nr. 6, Sep 2002, p 263-264 Artikel 6: Konvolutter
Den "klassiske" helsag: Konvolutten.

Nr. 7, Okt 2002, p 296-298 Artikel 7: Udstilling og opsætning af helsager
Hvordan kan man sætte sine helsager op. Og hvad skal man være opmærksom på, hvis man vil udstille?

Nr. 8, Nov 2002, p 351-353 Artikel 8: Litteratur om helsager
Om den vigtigste danske helsagslitteratur.

Nr. 9, Dec 2002, p 394-396 Artikel 9: Helsager og internettet
Det moderne medie for frimærkesamlere – internettet – rummer mange spændende hjemmesider om helsager.

2003:

Nr. 1, Jan 2003, p 10-11 Artikel 10: Korrespondancekort
Helsager med huller: Korrespondancekort.

Nr. 2, Feb 2003, p 58-59 Artikel 11: Korsbånd

Korsbånd der typisk anvendes til omslag af trykte forsendelser.

Nr. 3, Mar 2003, p 110-111 Artikel 12: Aerogrammer
Om den mest succesfulde moderne helsag: Aerogrammet.

Nr. 4, Apr 2003, p 154-155 Artikel 13: Helsager med reklamepåtryk og andre private tiltryk
Helsager kendes ofte med tiltryk – og ikke mindst tiltrykte reklamer er ofte ekstra spændende.

Nr. 6, Aug 2003, p 204-205 Artikel 14: Opbevaring af helsager
Hvordan bør man opbevare sine helsager, så de ikke tager skade?

Nr. 7, Sep 2003, p 256-257 Artikel 15: Rørpost helsager
Helsager fremstillet til de rørsystemer, som nogle storbyer bruger til fremsendelse af post.

Nr. 8, Okt 2003, p 311-312 Artikel 16: Forløbere for helsager
I nogle lande blev der - før egentlige helsager blev udgivet – lavet kort uden påtrykte værdistempler. Disse betragtes som forløbere for helsager.

Nr. 9, Nov 2003, p 366-367 Artikel 17: Internationale svarkuponer
En helsagstype, som ikke er en forsendelse, men en slags "check".

Nr. 10, Dec 2003, p 408-409 Artikel 18: Danmarks Tjenestebrevkort
Om de danske tjenestebrevkort, som kun kunne benyttes af bestemte offentlige instanser.

2004:

Nr. 1, Jan 2004, p 6-7 Artikel 19: Privatfremstillede helsager
En introduktion til de "privatfremstillede" helsager – altså helsager bestilt af firmaer eller offentlige myndigheder.

Nr. 2, Feb 2004, p 58-59 Artikel 20: Om udstilling og bedømmelse af helsager -1
Uddrag fra et foredrag af Raymond Todd, hvor han kommer med gode råd om at udstille helsager.

Nr. 3, Mar 2004, p 106-107 Artikel 21: Om udstilling og bedømmelse af helsager -2
Mere fra Raymond Todd om at udstille helsager

Nr. 4, Apr 2004, p 148-149 Artikel 22: Byposthelsager
Om de danske byposters udgivelse af helsager

Nr. 5, Aug 2004, p 200-201 Artikel 23: Mindre kendte typer helsager – del 1
Introduktion til de (i Danmark) mindre kendte typer helsager: Postsparekort og anbefalede konvolutter.

Nr. 6, Sep 2004, p 262-263 Artikel 24: Mindre kendte typer helsager – del 2
Andre mindre kendte typer helsager: Adressekort, telegram helsager samt nye helsagslignende udgivelser.

Nr. 7, Okt 2004, p 296-297 Artikel 25: Essays, prøvetryk og nytryk
Forskellen på definition af essays, prøvetryk og nytryk. Kort om de kendte danske essays og prøvetryk.

Nr. 8, Feb 2004, p 344-345 Artikel 26: Fri-correspondancekort
Fri-correspondancekort fremstillet af byposten og postvæsenet er ikke helsager, men ligner meget.

Nr. 9, Dec 2004, p 388-389 Artikel 27: Julens helsager (og Jule-helsags-quiz)
Koblingen mellem jul og helsager. Introduktion til helsager med julemotiver.

2005:

Nr. 1, Jan 2005, p 6-7 Artikel 28: Forfalskninger og manipulationer
Hvad skal man være opmærksom på, når det gælder forfalskede eller manipulerede helsager.

Nr. 2, Mar 2005 Artikel 29: Denne sidste artikel

Illustrationer: 4 sider fra tidligere artikler (det er vel ikke nødvendigt med undertekster til dem).